

Sygn. akt IV U 1311/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lutego 2016r. w S.

odwołania Z. I.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 3 lutego 2015 r. Nr (...)

w sprawie Z. I.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do wypłaty świadczeń w zbiegu

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1311/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 33 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2013r. poz. 1403 ze zm.), wstrzymał Z. I. wypłatę emerytury rolniczej od dnia 1 lutego 2015r. z powodu przyznania od dnia 1.11.2014r. emerytury w ZUS jako świadczenia korzystniejszego. Wskazano, że ubezpieczony w okresie od 1.11.2014r. do 31.01.2015r. pobierał świadczenie z tytułu emerytury rolniczej w kwocie 2.863,20 zł brutto. Co za tym idzie, zobowiązano ubezpieczonego do zwrotu powyższej kwoty za w/w okres, przy czym zwrotu nienależnie pobranej kwoty dokona ZUS na konto KRUS.

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony Z. I., wnosząc o ustalenie prawa do świadczeń emerytalnych i uchylenie decyzji z dnia 3.02.2015r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w stosunku do świadczeń nabytych decyzją z dnia 6.05.2014r. Ponadto w piśmie datowanym na dzień 11.03.2015r. ubezpieczony wniósł o doliczenie okresu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (od 1.01.1997r. do 30.11.2004 r.) do rolniczego świadczenia emerytalnego otrzymanego na podstawie decyzji z dnia 6.05.2014r. wydanej przez Prezesa KRUS. Wyjaśniono, że w w/w okresie wnioskodawca opłacał rolnicze składki emerytalno-rentowe, jak również składki z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie ubezpieczonego zawieszenie emerytury rolniczej jest bezpodstawne, tak samo jak powoływanie się na świadczenia otrzymywane przez wnioskodawcę z ZUS (odwołanie, k. 1-2 a.s.; pismo z 11.03.2015r., k. 4-5 a.s.). Na rozprawie w dniu 3 lutego 2016r. wyjaśnił, że przez wiele lat uiszczal

składki do KRUS-u i w związku z tym przysługuje mu prawo do emerytury rolniczej. Następnie uzyskał prawo do emerytury pracowniczej z ZUS, który po uzyskaniu informacji, że ubezpieczony pobiera emeryturę rolniczą, zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. W ocenie ubezpieczonego takie działanie jest niezgodne z prawem, a Prezes KRUS nie miał prawa do wstrzymania wypłaty emerytury rolniczej.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że w świetle art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, żądanie ubezpieczonego, aby nie wstrzymywać wypłaty emerytury rolniczej i wypłacać świadczenia emerytalne w zbiegu nie jest zasadne. Wyjaśniono, iż Z. I. decyzją z dnia 6 maja 2014r. została przyznana emerytura rolnicza od dnia 1 marca 2014r., zaś przy ustalaniu części składkowej emerytury nie zostały uwzględnione okresy pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M., okres odbywania służby wojskowej oraz okres prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 7.11.1994r., ponieważ wnioskodawca nie przedstawił żadnych oryginalnych dokumentów potwierdzających wymienione okresy jako zaliczane do części składkowej. Od dnia 1 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał Z. I. prawo do emerytury pracowniczej na podstawie okresów ubezpieczenia społecznego z wyłączeniem okresów podlegania ubezpieczeniu rolniczemu. Co za tym idzie jako bezpodstawny oceniono wniosek ubezpieczonego dotyczący zaliczenia do wysokości świadczenia rolniczego okresu prowadzenia działalności gospodarczej, ponieważ okres ten uprawnia do emerytury w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych – podstawa prawna art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 7-8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. I., ur. (...), w dniu 20 marca 2014r. wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o emeryturę rolniczą. Rozpoznając w/w wniosek decyzją z dnia 06.05.2014r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał ubezpieczonemu emeryturę rolniczą od dnia 1.03.2014r. w kwocie przysługującej do wypłaty 817,40 zł miesięcznie. Do ustalenia części składkowej przyjęto okres 17,35 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu od 1.01.1997r. do 6.05.2014r., w tym pobieranie renty strukturalnej od listopada 2004r. oraz okres 0,67 lat prowadzenia gospodarstwa rolnego w okresie od 1.07.1977r. do dnia 28.02.1978r., za który była opłacana składka na Fundusz Emerytalny Rolników. Do przyznanej emerytury rolniczej nie zostały doliczone następujące okresy: okres pracy od dnia 1.03.1978r. do 19.06.1992 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M.(...), ponieważ brak świadectw pracy lub duplikatu; okres odbywania służby wojskowej od dnia 27.01.1970r. do dnia 30.12.1971r., ponieważ brak książeczki wojskowej lub zaświadczenia z (...); okres prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 07.11.1994r., bowiem nie zostało przedłożone zaświadczenie z ZUS, czy w tym okresie ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Ubezpieczony został poinformowany, iż po nadesłaniu oryginałów świadectw pracy lub duplikatów oraz po przedłożeniu zaświadczenia z ZUS i książeczki wojskowej sprawa zostanie ponownie rozpatrzona (decyzja z 06.05.2014r., k. 45 a.e.; pismo z 7.05.2014r., k. 47 a.e.). Z. I. nie wniósł odwołania od w/w decyzji z dnia 06.05.2014r. Ubezpieczony złożył oświadczenia, że od dnia 1.01.1997r. chce podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym jako rolnik, przy czym dotychczas od dnia 7.11.1994r. podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (kopia oświadczeń, k. 25 a.e.).

Następnie ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie prawa do emerytury. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił Z. I. prawo do emerytury od dnia 1.11.2014r. w kwocie 2053,21 zł brutto miesięcznie. Do ustalenia wysokości świadczenia nie przyjęto okresów pracy w gospodarstwie rolnym. W decyzji tej ZUS poinformował ubezpieczonego, że wypłata emerytury zostaje zawieszona z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia, a wypłacane może być tylko jedno – wyższe lub wybrane przez niego świadczenie.

Po uzyskaniu powyższej informacji z ZUS, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie art. 33 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, wydał zaskarżoną decyzję z dnia 3.02.2015r., wstrzymując ubezpieczonemu od dnia 1.02.2015r. wypłatę emerytury rolniczej z powodu przyznania emerytury w ZUS jako świadczenia korzystniejszego. Ponadto ustalono, że nienależnie pobraną przez ubezpieczonego emeryturę

rolniczą za okres od 1 listopada 2014r. do 31 stycznia 2015r. w kwocie 2863,20 zł Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwróci na konto KRUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. I. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 3 lutego 2015r. okazało się nieuzasadnione.

Kontrola decyzji organu rentowego polega na tym, że Sąd bada zgodność wydanej decyzji z obowiązującymi przepisami prawa. Wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy powołał się na uregulowanie zawarte w art. 33 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U z 2013r., poz. 1403 ze zm.). Zgodnie z ust. 2 w/w przepisu, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4. Wyjątki, o których mowa w ust. 4 nie mają znaczenia dla oceny niniejszej sprawy, bowiem dotyczą zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia z prawem do wymienionych w ust. 4 pkt 1-4 rent oraz świadczeń o charakterze rentowym, zaś ust. 3 został uchylony. Przepis art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników reguluje kwestię zbiegu prawa do świadczenia, w sytuacji, w której jedna osoba spełnia warunki do otrzymania więcej niż jednego świadczenia (emerytury lub renty) z różnych systemów ubezpieczeniowych. Przepis ten wyraża, przyjętą przez ustawodawcę w ustawie o ubezpieczeniu rolników, ogólną zasadę pobierania jednego świadczenia (tzw. zasada niekumulacji), która dotyczy zbiegu świadczenia przysługującego z tytułu prawa do renty lub emerytury rolniczej ze świadczeniem przysługującym z tych samych tytułów, ale z innego ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z nią uprawniony do więcej niż jednego świadczenia z tego tytułu wybiera, które świadczenie chce otrzymywać. Przy czym, wybór świadczenia należy do sfery jego samodzielnych uprawnień i nie podlega ocenie. To znaczy, że nawet jeżeli uprawniony zażąda wypłaty niższego świadczenia, żądanie to musi zostać uwzględnione (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 października 2010 r. K. 16/2008).

W niniejszej sprawie poza sporem pozostaje, że ubezpieczony od dnia 1.03.2014r. uprawniony jest do emerytury rolniczej, a od 1.11.2014r. również do emerytury pracowniczej przyznanej na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.). Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z prawem do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. Tymi odrębnymi przepisami są uregulowania zawarte w art. 33 i art. 36 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w myśl których to Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest organem uprawnionym do rozstrzygania kwestii zbiegu świadczeń. Niewątpliwie uznać należy, iż decyzja rozstrzygająca zbieg prawa do świadczenia, o której mowa w art. 33 ust. 2 ustawy, pozostaje w swojej istocie decyzją w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia rolniczego i ich indywidualnego wymiaru. Zatem tylko i wyłącznie Prezes KRUS będzie organem uprawnionym i kompetentnym do wydania decyzji w przedmiocie świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników (tak też Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 8 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1353/12, Lex nr 1293595). Należy także wskazać, że w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 33 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, stanowiący, że przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób uprawnionych jednocześnie do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 przepisów emerytalnych. Ubezpieczony jest bowiem uprawniony do emerytury pracowniczej na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako osoba urodzona przed dniem 1 stycznia 1949r.

Ubezpieczony Z. I. nie dokonał wyboru, które świadczenie emerytalne chce otrzymywać, wnosząc o wypłacanie mu obu świadczeń pozostających w zbiegu. Z uwagi, że takie żądanie w świetle obowiązujących przepisów uznano za bezzasadne, Prezes KRUS jako organ uprawniony do rozstrzygania kwestii zbiegu świadczeń, w sytuacji, gdy jednym ze świadczeń jest emerytura rolnicza, wydał decyzję o wstrzymaniu wypłaty emerytury rolniczej od dnia 1.02.2015r. z uwagi na przyznanie emerytury w ZUS jako świadczenia korzystniejszego dla ubezpieczonego. W okresie od 1.11.2014r., tj. od dnia przyznania emerytury pracowniczej przez ZUS, do 31.01.2015r. ubezpieczony pobierał oba

świadczenia emerytalne, zatem kwota świadczenia emerytalnego rolników w tym okresie została przez ubezpieczonego nienależnie pobrana i winna być zwrócona, stosownie do treści art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji w pkt 6 wskazał przy tym, że zwrotu nienależnie pobranej kwoty dokona ZUS na konto KRUS.

Z uwagi na całokształt okoliczności sprawy oraz fakt, że wypłata emerytury rolniczej ubezpieczonego podlegała wstrzymaniu, wniosek dotyczący zaliczenia okresu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej do rolniczego świadczenia emerytalnego Sąd ocenił jako bezpodstawny, również wobec zaliczenia tego okresu do okresów, od których zależało prawo do emerytury przyznanej na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Na marginesie należy wskazać, iż Sądowi z urzędu wiadome jest, że po uzyskaniu informacji o decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 3.02.2015r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury rolniczej i żądaniu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych, decyzją z 09.02.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. dokonał przeliczenia emerytury ubezpieczonego od dnia 1.11.2014r. i podjął wypłatę tego świadczenia. Równoległe do niniejszego postępowania toczyło się przed tutejszym Sądem postępowanie z odwołania ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 13 stycznia 2015r. (sygn. akt IV U 245/15).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.